Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي څواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتې انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پېښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د " بهیر" د یارانو په نوم چې زه یې کیسې لیکنې ته هڅولې یم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامريي ځواک کې

نه يوازې زموږ په هيواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهيسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تيريدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکميت واکې سستې شوې او ځاى يې نثر ونيوه.د پښتو ادب په نړۍ کی لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چليږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بيا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو ليکوالو په څير لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستيو وختونو کې يې سمدلاسه د شعر له نيلي نه د نثر ميدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پايلې يې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کيسو په فورم کې غوړيدلي دي. دا چې عابد ولې د لنډې کيسې لوری نيولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکيسې د اوريدنې او ويينې سره مينه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تيرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په ديرو او حجرو کې راټوليدل او کرۍ شپه به د کيسو په اوريدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتيا او مصروفيتونه زيات شول نو د اوږدو کيسو د اوريدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پيړۍ کې د اوږدوکيسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کيسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کيسه د شلمې پيړۍ په پيل کې لومړی د انګريزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بيا پښتو ته راغله. د ځينو تاريخ ليکونکو په وينا په پښتو ادب کې د لنډې کيسې لومړنی ليکوال راحت زاخيلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه يې لنډه کيسه ليکلې ده. د شلمې پيړۍ په وروستيو کې لنډه کيسه يو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په يون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه يې د (نامريي ځواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړانديز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته وليکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وويل: تغير او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې ليکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه يو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زياتې کيسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډيرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډايه زړه يو ځل بيا د هغه د کيسو په لوستلو پيل وکړ .

د عابد کيسې د موضوع له پلوه ډيرې ښې په زړه پورې او رياليستيکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژونديو واقيعتونو يو ښکلی انځور دی. کرکټرونه يې هم د لنډې کيسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځايه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوی، ژبه او نثر يې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وايي: لنډه کيسه بايد په يوه ناسته کې وويل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپيرۍ او ديو) ترعنوان لاندې چې څه ليکل شوي، کيدای شي چې ادبي ټوټه يې وبولو، نه لنډه کيسه. همدا رنګه زماله نظره په ځينو کيسوکې يو څه فني نيمګړتياوې هم شته. د بيلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کيسه کې پيل له پای سره په مستقيمه ليکه تړل شوی، غوټه يې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه يې سسپنس (تلوسه) هم کمزورې او کيسې يوه ژورناليستيکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځينو کيسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بيلګې په توګه : د (ميا صاحب) په کيسه کې د ميا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوښي کې د هغه لوښي رنګ غوره کوي، نو بيا د دوه ګوتو د ليک په تهديددومره ژر ځان بايلي چې دوه مياشتې له کاره پاتې کيږي. که په دې برخه کې کيسه لږه نوره هم غځيدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې ميا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کيسې به يو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. يوازې خپل نظر مې څرګندکړ، کيدای شي ځنې لوستونکي يې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کيسې په ډګر کې لومړني ګامونه ايښي خو ګامونه يې پاخه او درانه دي. اميد لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقيقت سره د خيال په مټو د لنډې کيسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کيسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وايم او هيله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کيسو خونداخلۍ

ديپلوم انجنير ستانه مير زهير

پيښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میا صاحب

ځان یې په میا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لارېې ډریورانو او کلینډرانو یې نه یوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرایه به یې هم ځنې نه اخیسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به یې آواز کاوه چې: " بچ شه بچیه! میا صاحب ته لاره ورکړه"

زموږ د نورو ډیرو کلیوالو په څیر یې د رخت د قاچاق کار کاوه.

یوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورینو لاره ډیره سخته کړې وه او که په چا به یې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به یې ترې واخیسته او د ضبط په کوټه کې به یې ترې واچوله. تیر مازیګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شیبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او یو پر بل پسې د روانیدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې میله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوریدل. ډریور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدینو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدینو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په څادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډریور چې رنګ یې الوتی و، له ځایه هم نه ښوریده. مجاهدینو زموږ په موټر ډزې پیل کړې او یوه سترګه یې ورته ناکاره کړه. بیا هم زموږ ډریور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدینو زموږ په لور پیاده حرکت راوکړ. یو څه اندازه چې رالنډ شول، نو میا صاحب خپل خیرن څادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودرید. مجاهدین دومره رالنډ شول چې د پښو کشارې یې هم اوریدل کیدو، نو میا صاحب د پیش امام په څیر په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز یې وویل:

"سترې مه شئ مجاهدینو ورونو، سترې مه شئ".

او بیا یې هغه څادر چې لږه شیبه له مخه یې ترې د جانماز کار اخیستی و، ځولۍ کړ او غاړې ته یې واچاوه او و یې ویل:

واچوئ مجاهدینو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګیږي او داچنده یې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ویرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پیسې ټولې شوې. میا صا حب له څادر سره پیسې مجاهدینو ته ورکړې یوه وویل: مشره! دا څادر دې ترې واخله. مګر میا صاحب ورته وویل: نه بچیه! څادر هم درسره یوسئ، چیرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندې له برکته زمور پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان ګرځوني ته چې ورسيدو، ومو ليدل چې مجاهدينو يو عسکري موټر سوځولى و او څلور تنه عسکر يې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسيدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زمور د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه يې وکړه. ميا صاحب چې په مخکې سيټ کې ناست و، سر ور وايست او ويې ويل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر" .

عسکرو په يوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور يې حرکت وکړ او مور په خپله مخه روان شو. تياره په خوريدو وه، کابو ماخوستن و چې ګردي غوث ته نيږدې شوي وو. دا ځل ميا صاحب له سر نه خولۍ را واخيسته او داسې يې وويل:

"د ظالم بچو! له مرګ نه خداى وساتلو. واچوئ د ګردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. ميا صاحب له خولۍ نه څه پيسې په موټي کې نچوړي کړې او څه يې په خولۍ کې پريښودې او پر سر يې کړه.

په دې وخت کې ډريور موټر د ګردي غوث په تم ځاى ودراوه. ميا صاحب له شيشې نه موټۍ بهر کړ او ډريور ته يې وويل: استازه! حرکت وکړه، پيسې مې ورکړې. خو په حقيقت کې د ګردي غوث منجاور د مياصاحب په موټي په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که ميا صاحب موټۍ سستولو. په څه شواخون څه پيسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پيسې ميا صاحب د واسکټ په جيب کې تخته کړې.

زه له مياصاحب سره په نيږدې سيټ کې ناست وم، يوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د مياصاحب وار ونه شو، له جيب نه يې يو، يو نوټ را ايسته او په ورانه به يې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: ميا صاحب که خداى مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتى وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودريدې، اودس دې چيرته تازه کړى و؟

ميا صاحب وويل: د ظالم بچيه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ويلي او هغه ځادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تير ماخوستن خپل کلي ته ورسيدو .

څو ورځې ميا صاحب کار ته لاړ نه شو، يوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: ميا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ ميا صاحب وويل: " بچيه لارې خرابې دي، لارې .

مياصاحب زمور په ګاونډ کې اوسيده، يوه ورځ چې څنګه خپل کور ته ننوتم، ميا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې ليده چې ماشوم بچى يې په ترخ کې نيولى او يوه د خط لفافه يې په لاس کې ده، ويې ويل: " ته وګوره بچيه! چې دا خط چا راليږلى دى، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدينو د جبهې له خوا. ميا صاحب تندي ته تېس ورکړ او ويې ويل: " دا څه وايې دا! نور يې څه ليکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پيل وکړ.

"ميا صاحب ستا په ښکاره شيطانت حکومتي قوي زموږ پر مجاهدينو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدين شهيدان شوي او هم يې له موږڅخه درنې وسلې نيولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته يې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

ميا صاحب چې د خط متن واوريده، يو ځل بيا يې تندي ته تېس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته يې مخ راواړوه او ويې ويل: " بچيه، د لوږې به مړه شئ، زه پوهيدم دا ظالمان ما ژوندی نه پرېږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې يوه ورځ نه يوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

ميا صاحب په ژړا او فرياد سرو، په دواړو لاسونو يې قوده قوده رېره له مخه شلوله او په سرو سترگو يې د خپل کورمخه ونيوله. تقريباًً دوه مياشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ويره ويره گرځيده، نيږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمير ملامته کولم، يوه ورځ مې ورته وويل: ميا صاحب، ځه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما ليکلی و.

1988/ 02/ 03

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو یې څه پرده. که رښتیا راباندې وایې، سږ کال خو مې تر پنځه ویشتمې روژې پورې د تراویح یو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږویشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل یې چې په کور کې سره په ګډه ختم شریف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړی شوې وه، تقریباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ځیرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم یې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چایو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څویم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وویل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شمیره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بیا مې تر اوسه د دوستانو په دیرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړي دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقیقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نیت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خوړو په قوتیو نظر پریوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کیدای شي د ختم اجنډا تغییر موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له یوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وویل:

"قاري صاحب چیرته د درې شپو ختم نیولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نیمایي اوښتې وه، چې ختم شریف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقیقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ویلې او د ختم ګډون کوونکیو به دآمین په مزو تړلې. هر چا د خوړو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بیا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پیسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډیره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونیوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نیولی و. په دوه شپو کې یې شپږ ویشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ویشتم روژه ماتچې څنګه وشو، لږه شیبه به لا تیره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنږدې اولرې سیمونه اوریدل کیدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دریو شپوختم نیولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چلیدلې دغه وخت قاري صیب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته یې وویل :

ورونو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خیر سره په ګینټه نیمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ځوان چې دکلاشنکوف شپیلۍ یې په سپینه ټوټه پاکوله وویل:

))قاري صیب اوریدلي ې دي چې داخترپه شپه خو څوك تراویح نه کوي .((

قاري صیب وویل:

((اختر چیرته دی دخدای بنده، سبا خودیرشمه روژه پوره کیږي)). بل ځوان چې دکټ په لنګه ناست واو دسګریټ نه یې اوږده اوږده لوګي ایستل وویل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر درکړي، پریږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.

قاري صیب چې دکورنۍ مشر ولیده چې حجرې ته راننوت وېې ویل:

))حاجي صاحب داځوانان نه پوهیږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته کوي. سبا حقه روژه ده . راځئ چې بسم الله کړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به یې خدای (ج) درکړي.((

قاري صاحب به لا نورهم څه ویل خود کور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته یې په فریادونو پیل وکړ. چابه ویلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپلیو غوښتنه کوله او چابه دجرابو او بنیانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسلیم شو. دلوټونو بنډل یې له جیب نه راوایست. دقاري صاحب په اوږو یې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ یې ورته په ګوتو کې کیښودې او ورته یې وویل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد کوي. اختر یې جوړکړو. په دعا کې به مو انشاالله نه هیروې .

قاري صاحب بې له دې چې پیسو ته وګوري، په جیب کې یې ننه ایستې او په تریـــو تـــندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په کشـــرزوی غـــږ وکـــړچـــې دماشومانوداختربندوبست وکړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان ورورساوه. ځان راته قاري صاحب ته په مبارکۍ ورکولو پوره وړی ښکاریدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو کې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس کیښوده او په خوشالۍ مې ورته وویل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووایي چې ستادې مبارك شي، وویل:

))ظالمانو بې وخته اختر کړ((.

1999/ 01/ 21

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وې. په زړه کې کرو او ريبو که څوك وطندار راپيښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چيرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بيا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تيره بيا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سيزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تيره شپه تر ناوخته په ديره کې ناست وم او سازيان مې چې خامه خوله هلکان دي، هم له ځانه سره ايسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خداى څوك راپيښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سراى کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو وارې طبله چي او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ايسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سراى را ننوتل او داسې يې وويل:

_استاذه، دا ستا په خوا کې ديره ولې بنده ده ؟

_هغوى خو چيرته پروګرام ته تللي دي.

_دا خو ښه نه دي شوي، موږ ورپسې له کوم ځايه راغلو او دوى نه شته. دا به څنګه شي، هلته په حجره کې ياران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

_ولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي ياستئ هغوى ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دى. زه حاضر يم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دى ؟

_هو، د واده پروګرام دى، خو واده نن شپه نه دى. څو کسه ياران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دى.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د ميدان اسره مې هم په زړه کې وغوړيده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شيبه کې د پروګرام ځاى ته ورسيدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې يې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخيستې وه، زموږ په ليدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږيره يو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کيناست. په سُر او لى نه پوهيده، خو ټوله شپه يې د زړه براس وايسته. زما نظر د يارانو په جيبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځيدل چې يو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو يارانو پوخ قسم خوړلى وچې سره پيسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ويلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نوټ کړې سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نیمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره یې رخصت کړو او د دیرې مخه مو ونیوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پولیسو غږ وکړ:

ــ دې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

ــ له دې نږدې کوڅې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

ــ پروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرمیږې چې په دې سپینه ږیره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړي دي .

ــ څه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

ــ غلی شه! د مجبور بچیه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تاڼې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

ــ څه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخیر د یوې کلمې ورونه یاستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

ــ غلی شه! د مسلمان بچیه، ته مسلماني پیژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رڼه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅیږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډیر وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅیږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نیسي.

ــ ډیر دلیلونه مه وایه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنګه په ځای نه ودریږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ویلي دي. پټیبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

ــ ولټوئ صاحبه، چرسي نه یم، خو لږ شان بې خوبه شوی یم.

پټیبند ورته وویل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه لوټونه ورسره دي.

ــ صرف دوه لوټونه نورې پیسې یې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به یې نه وي سمبال کړې؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وویل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـنورې پيسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ـزه خو په ځای وايم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك كړی و خو اوس په يقين بدل شو، په تاسې باندې د فحاشئ پرچه کټ کوم چې درې څلور مياشتې په جيل کې تيرې کړئ، ايله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې راباندې مه جوړوه. موږ غريب خلك يوو، له مزدورئ پسې راوتي يوو.

ـزه به تاسې ته دا مزدوري وښيم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پيسې مو څه کړې؟ شابه وښايه كه نه تانې ته نږدې شوي يوواو چې يو ځل مې تانې ته حواله کړئ، بيا نو زما له لاسه هيڅ نه کيږي، سيوا له دې نه چې پرچه دربانديې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بيا تاسې په تانه کې نه شي خلاصولی.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ـپه سمه خبره تاسې پوهيږئ؟

-سمه خبره نو څنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نيولې وي، نو دا درواخلئ او موږ پريږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ـپټيبنده، سړی خو لارې ته راغی. څنګه دې خوښه ده، که تانې ته يې حواله کوو، نو د خدای مسکينان دي، ډير به په عذاب شي.

يره اولدار صاحب، زه خووايم چې دا لوټونه به ترينه په دې خاطر واخلو چې بيا په دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پيښور، لالې باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضـــــرورت

شپه په پخیدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دریغه ټکاري سره بیدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوك یې؟

-یار، زه یم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترې مشې مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسویلي مې ایستل؛ ورته ومې ویل:

سرمست خان، خدای دې خیر کړي، څنګه دې په دې ناوخته پیښه راوکړه؟

-یار، حال د ویلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی یم، که نه په دې نیمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بیا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بیماره ده، دومره پیسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکټر وایي چې کیس سنګین دی او اپریشن ته ضرورت دی، که ته یو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وایې؟ خدای دې خیر پیښ کړي.

-خیر به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پیسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پیسې نه شته، دا سل یو نیم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کیږي، نو واخله له تا قربان دي.

-یار په سل یو نیم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډېره مینه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځایه پیسې راوړم.

-یار، کورودانې نه دې راواخله.

-زما له کورودانې سره دومره پیسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته یقین وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پیسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندینۍ شونډه په غاښونو کې ونیوله، سر یې وخنډه، د لاسونو حلقه یې تر سټ تیره کړه او څو شیبې یې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ یې وګراوه او ناڅاپه یې زما د بغل جیب ته لاس تیر کړ. خدای کول چې زما په بغل جیب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شۍ به یې رانه پیسې ایستلې وې، ورته مې وویل:

-سرمست خان، ستا یقین نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جیبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه یې څه بوده نه کیږي، نو په تلو تلو کې یې وویل:

"یار زه څومره په امید راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خیر کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پیدا نه شي او چا ته ونه دریږې.

ما به نور څه ویلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځیدم،یو لړ اندیښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. یو دوست مې سترګو ته نیغ ودریده، چې تیر کال یې میرمن د اولاد د زیږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پیسې ورورم، خو دې خبرې به پښیمانه کړم، چې د پیښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چیرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نیسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ډیرې خرییلو لپاره د نایي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کیناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شیبه تیره نه وه چې سرمست خان د نایي په دوکان راننوتو. سترګې یې سرې وې او سترغلي یې پړسیدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بیمار څنګه دی؟

سرمست په بریتو کې موسکی غوندې شو، خوله یې زما غوږ ته رانږدې کړه او ویې ویل: "یار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدې وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کورودانې کالي (سره زر) ګانه کړل، هغه هم لاړې، د حریفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له یوه نه په دستخوشۍ کې واخیستو. بیمار میمار نه و، هسې یو ګپ و. یار، دا اسره هم ډیر بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمیر دی

د هجرت په اوم کال چې پیښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څیر مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. میاشت نیمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولې وو. خو د پیښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډېره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرایه ونیوه. په کومه محله کې چې زه اوسیدم، له هغې محلې نه یو کس چې ابرارخان نومیده، ځان یې د محلې د نماینده په توګه کاندید کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا یعنې په دوهمه کوڅه کې اوسیده او تر هغې چې انتخابات را رسیدل، نو په دیره کې یې ښه ګڼه ګوڼه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټې کې له ځینو ځوانانو سره سلام کلام پیدا شوی و. ځینو خو به راباندې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کینه، دمه شه، زوروره چیرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پیدا شوه. یو مازیګرله همدې یارانو سره یو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپین ږیري او ځوانان د چایو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. یو نیم به راوکتل او سم له واره به یې وویل چې ((میلمه ستړی مه شې، په خیر راغلی)) یوه مشروټ غوندې سړي په یوه ځوان غږ وکړ ((میلمه ته چای واچوئ)) یو ځوان د بسکټو د قاب سره د شیدو پیاله راته مخې ته کیښوده. یو ګوټ نیم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ یې په خبرو پیل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام علیکم، د هر څه له مخه درته یو ځل بیا په خیر راغلی وایم. ورونو تاسو پوهیږئ، چې زموږ محله یو چیرمین ته ضرورت لري او دې یو سیټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چیرمین و، تاسو ولیدو چې د کرپشن په کیس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پیژنئ او زما حریفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډېرې غټې سامۍ ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه یقین لرم چې تاسو به ما حتمًا کامیابوئ او دا کامیابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا میدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنیادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کینټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپایۍ لپاره لګوم

ابرارخان ته یو زلمي د اوبو ګیلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه یو غړپ وکړ. په دې وخت کې یو کس ودرید او ویې ویل :

((ابرارخان! که په خپلو بنیادي چلنجونو کې دې دا هم زیات کړې چې دا بازار ګوټې د مهاجرو نه سپاه شې، تاسو ته مالومه ده چې هر دویم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته یوازې د پیو خرخول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګیږي، که په دې مسئله هم اظهار خیال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائید کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم یوه بنیادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وویل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې وروکي بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټریول ایجنسیو کې دوی شریك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودریدلي دي او دلته په پیښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځایونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به يې حتمي ورکوم او یا به پرې د کورونو او دوکانونو کرایه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان يې په چکچکو ونمانځه. ماته يې زیاتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به يې د مهاجرو په باره کې څه، څه ویلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې يې خلکو ډیرعزت کاوه، ځینو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پیپسي بوتل خلاصاوه .

یوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله یو او کله بل د چایو مازیګری نیولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګیدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماینده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکیو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو امیل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو يې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاریده .

په دریمه هفته ابرارخان د نماینده په حیث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځینې مسئلې به داسې هم وې چې تاڼه او کچرۍ (ماموریت او محکمې)، ته به هم په کې لاړ. او چې هلته به يې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به يې پوره لس زره روپې اخیستې، چا ته چې به يې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور يې کړي. د مهاجرو سره يې هم اړیکې پیدا شوې وې. چاته به يې په تاڼو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به يې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به يې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډیرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به يې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پیدا کړې. په محله کې يې د پیښوریانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخیسته او له واره سره يې په کې د اته کواټرو نقشه پلې کړه. په درې څلور میاشتو کې يې کورونه جوړ کړل او مهاجرو په کرایه ونیول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رویه کې ډیر زیات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به يې هیڅ بده خبره نه کوله. یوه ورځ ورته یو مهاجر دوکاندار چې د پیپسي له برکته يې ورسره ګپ شپ پیدا شوی و وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران یې، خو سخته ګیله مې در څخه پیدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډیر سخت بدرد د مهاجرو پسې ویل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړی وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهیږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سیاست دی او سیاست د سیکې په څیر دوه مخه نه، بلا مخونه لري او هر مخ یې بیل،بیل رنګونه لري. دا شپږ اوه میاشتې کیږي چې زه چیرمین شوی یم، ته ووایه چې د کوم یو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که یوه نیمه د خولې ټوکه مې له تا سره او یا له هاغه بل مهاجر سره کړي وي، هغه بیله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وي، انشاء الله اجرا کیږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ څومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخیستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ایسیده، خو ټولنیزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پیدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهیده چې زما ښه نه راځي او کله نا کله به یې زما د زوریدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر یونیم کال پورې په دې محله کې اوسیدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پیښور ښار په یوې بلې علاقې کې مې کور په کرایه ونیوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له یاده وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرین وطن ته په ستنیدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چیرمین و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان ولیده چې د خپلو کواټرو مخې ته یې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وویل او که ما ورته هر څومره د ضروري کار دلرلو ویل، نه یې منله. په کټ کې یې کینولم او په خبرو یې پیل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخیستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته څومره سهولتونه دي، بجلي، ګیس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګیدلي دي. او تقریباً اوس خو ټول کورونه فلش سیستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نیکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وایو چې دا سرحد به له مینځه وړئ او په اټک کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د یوې مخې په منډه یاستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت یوه پاکستاني ته حاصل دی، یو مهاجر ته هم حاصل دی. بیا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان یاست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تیر کړ، نو اوه کواټرو ته یې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر یې لیکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: ” کرایه کیلی خالي هی “ په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختیاره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمیر دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه یي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواك د "باز"

زموږ په فولكلوريک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوریکو کیسو کې ضرور واکمن یا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کیسې پر ځمکه یوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتیا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سړی پاچايي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کیسې پر ځمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچايي تر پوړیو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه يې دا لومړنۍ کیسه ییزه ناسته په ښه شګون نیسم، پښتون غزل بول شاعر او کیسه لیکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې یو دروند اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې یو شاعر او لیکوال دی او په دریم ګام کې په ټوله مانا یو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کیسه ییزه ټولګه په غور سره ولولو او بیا يې د شخصیت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتیاوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د لیکلو پر مهال یو دروند پښتون دی او د پښتانه سپېڅلتیا او دروند واله يې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکترونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کیسه لیکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکیو څخه یو تورن کړي او د دار تر کړۍ يې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور یو داسې هنرمند دی چې ښکلا زیږوي، ښکلا ستايي او ښکلا په ګوته کوي. د یوه شاعر او د یوه لیکوال په شان د حساس او درديدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی يې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې یو بې پرې انسان دی چې هر څه يې په یوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره يې انساني چلند کړی دی او یوه رښتني پایله يې ترې اخیستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کیسو درسره وغږېږم:

په دغو کیسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکیو ټولنیزو ستونزو انګیرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او یا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کیسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پیلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره یې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نیولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانیزي، کومه چې یې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنیټ د زمانې یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه یې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنیټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنیټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنیټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا یې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندې په اند کې هم اوسي. که څوک راڅخه خپه نه شي نو موږ تل د ځارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل یې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه یي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پیل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پیل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات یې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زیانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لړو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه یې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پیل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم یې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک یې غوټه پرانیزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه رښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اورېدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شېخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د وړې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي ځواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښایي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړې دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغېز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړي ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړي، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوي وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښایي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوي دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښایي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند څخه نه غړېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړي او سرلاري لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پېیل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه دریځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال څخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پېژنم چې له دغه ناسم حکم څخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې ستړي او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې مځکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکې وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۴/۰۷ /۲۰۰۲

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

یره دا زلمیتوب هم یوه لیونۍ دوره وي. که رښتیا درته ووایم د فلم له لیدو سره مې د جنون تر حده مینه وه. په اونۍ کې به دوه درې ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټیدم او ځان به مې نیغ سینماته رساوه، مگر دومره په ویره لکه څوک چې په یوه لوی جرم پسې روان وي .

یوه ورځ له یوه ملگري سره یو ځای له ښوونځي څخه وتښتیدم او نیغه مو د سینما لاره ونیوله. په هغه سرك چې سینما ته غځیدلی و، په ویره ویره بیل بیل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی څوك خپلوان دې هم موږو نه ویني. د سینما ودانۍ ته چې ورسیدو، تقریباًد فلم پیل کیدو ته لا یو ساعت پاتې و چې ملگري راته وویل:

"خوښه دې نه ده چې د سینما تر شا له پیتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار گرده مې پیدا کړې ده، یو سگرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو گناهگارانو سیل هم وکړو. د ملگري خبره مې خوښه شوه، د سینما شاته کښیناستو، ملگري مې په سگرټ تشولو پیل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نیږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ لیرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنگه یې پر موږ سترگې ولگیدې، نو له ټکه یې پوښتنه وکړه:

_اوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په میده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وویل:

_سینما ته راغلی یم.

_غلی شه! سینما ته راغلی یم، دا زیږې سترگې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبیانو په سترگو کې والله کې ټکی حیا وي. د کمبخت بچیه، ته خو دې هغه پلار ته وگوره، والله چې په لمنه یې مونځ کیږي او تا بد بخته ته وگوره چې په څومره سپین سترگۍ سره وایې چې سینما ته راغلی یم. ته وار وکړه چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بیا دې د ځان سیل کوه، د ظالم بچیه له کور نه د مکتب په نوم راځۍ او بیا په سینماگانو گرځۍ.

_عبدل ماما نن یې زموږ د مکتب ټول شاگردان د زیتونو فابریکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سینما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چیرته په میاشت نیمه کې یو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چریږه د اوقي بچیه، ته لا دلیلونه وایې بس درته مې وویل چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بیا د ځان سیال کوه، چې زه دې یو وارې پلارخنځیر ته ووایم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــبس درته مې وويل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبيګا ته دې د ځان سيال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه يې حرکت وکړاو په روانه روانه کې يې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ويرې د وهمونو لړې راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ــستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما يو څه ټکنی غوندې شو، مخ يې راواړوه او راته يې کړه:

ــزما به له چا سره څه کار وي، منده يې ته به ځم، ستاپې له ما پورې څه؟

ــمنده يې ته چې سړی ځي، نو په باچاهي سرك ځي، ستا غوندې ګوډپيرونه ورپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سينما له تګ نه ووايه، پروا نه کوي، زه به هم د زيور مور ته ووايم چې ماما توله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واورېدې، په تندي کې يې د ګونځو لارې وغځېدې، سترګې يې تنګې تنګې شوې، هيڅ يې ونه ويل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د ليدو په خوند تيره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له ياده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسيدم، نو د کور په لويو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زيور) يې په ترخ کې نيولی و، نو هر څه راته مخې ته ودريدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څېرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته وويل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سينما له تګ نه و نه وايې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، يوه رندانه موسکا يې وکړه، ناڅاپه يې لاس راوغځوه او راته يې وويل:

ته راکړه دا د پير صاحب قول چې ته به هم د زيور مور ته څه نه وايې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د يو بل لاسونه مو ښه کښيمنډلي وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پيښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدايزده چې زرك له كومه ځايه زموږ كلي ته كډه راوړې وه، خو زموږ كلى يې د پلار نيكه وطن باله. په مړي ژوندي كې به تر هر چا د مخه نيغ نيغ كيده. د نورو ملګرو په پرتله يې له ماسره ډيره جوړه وه. شايد علت يې داو چې له ماسره يې كله هم جنګ نه و راغلى. كه نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات كړى. او له همدې امله يې په سر كې خنډونه جوړ شوي وو. په سر يې ويښته كم او د پرهرونوخاپونه زيات معلوميدل. او له دې وجې به يې تل يوه خيرنه خولۍ په سروله

د بيسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولګي څنګه رارسيدلى و. له هغې ورځې راهيسې چې زموږ په ښوونځي كې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټكولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون كې راغى، همغه خيرنه خولۍ يې په سر او چپلكې يې په پښو كړې وې، چې د ښوونځي د هلكانو د ريشخند له وجې له ښوونځي نه په تيښته مجبور شوى و. كله چې د خلقيانو حكومت په درز خرپ كې راغى، نو د " هورا " په نارو به يې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له بركته يې د ښوونځي د مدير صاحب پام ځانته را اړولى و .

داسې وخت هم راغى چې څو كاله مې د زرك سره هيڅ ونه ليدى شول . زه هم د منځني ښوونځي نه ليسې ته تللى وم. يوه ورځ چې د ليسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترګې ولګيدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د ميدان په يوه څنډه كې څو تنه په ستيج جوړلو بوخت وو، د رسميت زنګ وهل شوى و، ټولګي ته ننوتم، د تدريس لپاره معلم نه و راغلى او هلكانو يو شور جوړ كړى و. اخر د تفريح زنګ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولګي ته را ننوت او داسې يې وويل:

-نن د ښاري كميټې د لومړۍ ناحيې منشي صاحب ليسې ته تشريف راوړى، له هغو شاګردانو څخه چې تر اوسه يې د ګوند د غړيتوب افتخار نه دى تر لاسه كړى، جداً خواهش كيږي چې د منشي د راتګ په وياړ دګوند غړيتوب تر لاسه كړي او هم په منظم ډول د ستيج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې كوي.

دټولې ليسې شاګردان په منظم ډول د ستيج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار يې كاوه، چې په دې كې يو ځوان چې لوكس پتلون يې اغوستى و، نيك ټايي يې تړلې وه ، د لاسونو په پړقا كې ستيج ته راغى او دا رنګې خبرې يې پيل كړې:

-انقلابي ځوانانو! د شكر ځاى دى چې د ټولنې عام قوانين عيني دي. نن ډير خوشحاله يم چې ستاسې په منځ كې ځان وينم، د وياړ ځاى دى چې د زخمتكشانو انقلاب د پرمختګ په لورې روان دى، دا انقلاب دى او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعليم يافته پوړ ته اړتيا لري. تاسې ځوانان ياست چې انقلاب د بريالیتوب تر وروستي بريده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولېږئ چې وايي " له مورې سره يو نا مريي ځواك مرسته كوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې ځيري يې زما توجه جلب كړه، يو تت شان تصوير مې په ذهن كې وده كوله، په چورت كې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، يو دم مې هغه تت تصوير په ذهن كې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دى. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افاديت خبرې كولې او له ماسره يې د نږدې ليدو تلوسه ورو په ورو ډېريده.

غونډه پاى ته ورسيده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه وليدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه يې راڅخه وپوښتل چې د ګوند د غړيتوب افتخار مې تر لاسه كړى او كه نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وويل: دا خو ډېره د خواشينۍ خبره ده، چې تر اوسه لا په تيارو كې اوسې. ځان ويښ كړه او له تيارو راووځه. كه په كلي كې دې له اشرارو سره ګذاره نه كيږي، نو د ښار په لومړۍ ناحيه كې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ويل خو يو ساتونكى په منډه منډه راغى او ويې ويل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري كار لري، مهرباني وكړئ جيپ ته تشريف راوړئ".

زرك په تلو تلو كې د خپلې شعبې ادرس راكړ او په كلكه يې را څخه وغوښتل چې يو ځل به خا مخا ورځم. بيا مې له زرك سره ليده كاته ونه شول. سره له دې چې څو وارې يې پيغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پيښور ته په كډه لاړم .

پوره دولس كاله وروسته چې نظام بدل شوى و، هر چا كولاى شول چې په آزادانه ډول خپل هيواد ته لاړشي. زه هم په ډېر شوق خپل هيواد ته روان شوم. څو ورځې په كليو، بانډو او ښارونو وګرځيدم. يوه ورځ د ښار په يوه برخه كې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس كيښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دى، خو په پخوانۍ دبدبه كې نه. رنګ يې الوتى و، په شونډو يې پتري ولاړ وو. په بدو ورځو ښكاريدو، تر روغبړ وروسته يې د خپلې شعبې ادرس راكړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه كې كار كوې؟

زرك راته وويل: هو، زه د شعبې د امر سكرتر يم او په عين حال كې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سيمټي فرش پرته دوه چوكۍ او يو ميز درلودل. د ميز له پاسه تلفون ايښى و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوكۍ د ناستې راته وويل. كيناستم، پر خبرو مو پيل وكړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره يادوله او هغه به د مسكو د عيش او عشرت كيسې كولې. په خبرو خبروكې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځېدل چې راځه مفت تليفون دی، له ترور کره دې يو زنګ ووهه. زه لا د تليفون د نمرې په يادلو کې وم چې ناڅاپه تليفون د ميز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته يو ځای متوجه شوو، تليفون د ميز کوز سر ته ورسيده، اخر له ميز نه په هوا شو او په هوا کې يې هم حرکت دوام درلود، چې زرك وويل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ويل چې له مجاهدينو سره يو نامريي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تليفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبرپيمانه لبريزه شوه، غږ يې پرې وکړ:

"هلکه څوك ياست چې د تليفون مزی کش کاږئ" .

د چت له خوا يو دروند غږ راغی چې ويل يې " يه خلقي! مه ګړبيږه، زه يم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له یوه سره مې لاس اچولی و، مګر خدای خیر کړ. اصلي سګرټ به ولګوي او بیا به وایي چې دا خو نقلي دی. یو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، یو شی به لا راوتی نه وي چې بیا یې نقل جوړ کړی وي.

رښتیا زه د پېښور په یوه ګڼ بازار کې د سګرټ خرڅولو کراچي لرم چې پېښوریان یې ګاډۍ بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پیدا کیږي، مګر زه هم دومره مفت نه یم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحادیې مشر راته د زنځیر د ترلو او خلاصولو وظیفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځیر له برکته مې په منځ سرك د سګرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت ګڼه ګونه وي. خو د پشکال په ماسپښین کې په کې کراره کراري وي. چیرته یو کس نیم په کې ها خوا دې خوا کیږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خریدار په کې هیڅ درك نه لګي.

په همداسې یوه ماسپښیني کې د خپل کار په چوکۍ ناست وم چې په یوه ملنګ مې سترګې ولګیدې، برګه خولۍ یې په سر وه، د کمیس پر ځای یې بنین اغوستی و، په ترخ کې یې تبرزین نیولی و، رنګداره ټوټې یې په مټو ترلې وې، کچکول یې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان ګرځیده او لاسونه به یې د هندوانو د نمستې په څیر غبرګول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نیمه اچوله او چا به بینوا رخصتاوه.

ما ته یې تاند زلمیتوب راياد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سینما مخه به مو ونیوله. کله چې به د سینما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقیدت په توګه لاسونه غبرګ کړل او د رام رام نارې به یې وهلې، نو د سینما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوریدل کیدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له ګناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوګرځیدم، نو ملنګ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خیرات ورکولو کې دومره میړنی نه یم، خو نه پوهیږم چې ولې مې له ځانه سره پریکړه وکړه چې که ملنګ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم ګوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنګ زما په کراچې نظر ولګیده، سپك قدمونه یې راواخیستل، د غوږ له غاړې نه یې سګرټ راواخیست، څو یې چې ګوګرد پیدا کاوه، نو زه له خپل ځایه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آګاه ووتل. ملنګ سم له واره لاسونه غبرګ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات یې تکرار کړل.

ملنګ سګرټ ولګاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه یې له یوې دردوونکې ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځایه طبعه خړه وه او څه له دې پیښې سره خړه شوه. د ملنګ څیره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورایه مې په یوه لوړ دنګ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګيدې چې په خولو کې لوند خيشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ يې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پيښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځايه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودريدم او په ډيره عاجزۍ مې ورته وويل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هيره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې څخه چې سړی ځواب راکړي، ايسته يې پوريې وهلم او بيا يې وويل:

"ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخيشته".

زما پريشاني نوره هم زياته شوه. تر تير مازيګر پورې مې چرت ډير خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې يو شاعر ملګری مې څنګ ته راغلو، په ترخ کې يې په شين پوښ کې نغاړلی کتاب نيولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تير کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټينګ کړ او ويې ويل:

"پريږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته يو ځل بيا ملنګ را په ياد شواو ملګري ته مې وويل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخيست او چې څنګه مې په ليمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې يوه مسته مانا خيزه خندا وکړه. ما په بيړه کتاب له پوښ څخه وايست چې غټ غټ يې پرې ليکلي وو "ګرنتهـ" مصنف "ګروهـ نانك" يو ځل بياملنګ را په ياد شو، څو شيبې مې د لاشعور په ويړه پرده د ګندهارا تهذيب فلم وڅرخيده، په ايمان وويريدم او امنت بالله مې په ځان وويله .

2001/ 04/ 25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په څنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنې نه وه شلولې او میندې به یې له مورې کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زموږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې ښکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردي ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که رښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې مورږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زموږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخنې راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واوره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسونه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شپېه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرچې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېړه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرخوونکو په وړاندې د ډاکتر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکتر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکتر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نیغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرچه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکتر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او څومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکتر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکتر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، ځو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېږې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیړي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیړي وهلې یې، راځه بلا ګۍ دې واخلم، ځنډ مه کوه چې د زیړي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زيري نه يم وهلی، خو مور ته مې څنګه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ويلی چې ما د وينې په سودا کې تاوان کړی دی. زيارت ته ورسېدو، مور مې څو وارې لاس نيولی د زيارت نه وګرځولم، له منجاور نه يې راته بندونه واخيستل او ډېره شيبه يې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زيارت منجاور مې مور ته وويل:

"بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالګه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي".

ما چې د يوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تياره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته يې تکيه ووهله، سترګې يې پټې وې، خو اوږده اوږده سا يې اخيسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهيرتيا او زما فريب په مغزو کې يو توپان راوست او چې مور مې لړه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چيک اپ ټوله خبره مې ورته سپينه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه يې راته وويل:

"چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ويلې، چې دا تکليف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي".

له زيارت نه په واپسۍ مې د مور په وينا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نيغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چيک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وينې په بينک چيټ راکړ، خو په بينک کې زما د وينې ګروپ ميلاو نه شو. په وينې خرڅوونکو کې مو هم وليدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وينې سره يې وينه برابره وي. د علاقې د چرمين نه مو د وينې د خيريه هسپتال په نوم چيټ واخيسته، هلته هم پيدا نه شوه. د هغوی په ذريعه مو په اخبارونو ريډيو او ټې وي کې د وينې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وينه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې يو ځل بيا په مغزو کې توپان راوست.

"ستا وينه ډېره قيمتي وينه ده. ستا وينه ډېره... ستا وينه"....

د وجود کمزورتيا او ورځ په ورځ د مصيبتونو لړۍ د ژوندانه د ستړيا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنګ شوی و. د ملنګ بابا په زيارت کې مې خپله کوډله راياده شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، يوه ښه شېبه مې د زيارت په بوټو نظر واچوه او د ګلاب په هغه بوټي چې ما يې تر لاندې خرچه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په ياد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرچه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطايۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستيکي ګوتۍ کې بنده ټره (پاکټې شراب) په ګوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وينو وروستی ګوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډیر سترې کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کي بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوې مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر گرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنگین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې گنې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چي زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود گذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځیني چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډیرو به مې دا ټکی اوریده چې " سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه راباندې دومره ډیر شوي دي چې دسر گرولو ته هم نه یم وزگار، بخښنه غواړم " په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړي لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : "ځه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې" زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی وواېه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښی و او دیوې بلې ادارې سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تې له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډیر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایي چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لگیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړي شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچې دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې گنې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سگرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کیښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چي مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پیل کې تر تلاوت وروسته یوه فرهنګي ملګري وویل : " زما قدرمنو لیکوالو او شاعرانو ! ما د یوې موسسې سره ژمنه کړې چې دیوې جریدې مسوولیت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هیله کوم چې خپلې لیکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شیبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کیسه د نقد لپاره ولوستله، یارانو یې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستیج نه راکوزیدم نو هغه فرهنګي ملګری چې له مخه یې دلیکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او لیکنه یې زما له لاسه کش کړه. ما خپله لیکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وویل : صاحبه ما له یو چا سره وعده کړې، چې دا لیکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله لیکنه درکوم. خو ملګري لیکنه کلکه نیولې وه او ټینګار یې کاوه چې نه همدا کیسه به راکوې. ما یې پر نه ورکولو ټینګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله یې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو یې وویل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوریدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګري لیکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ایسته.

1382/12/01

کابل، خیرخانه

عابد او نامريي ځواک

که له پښتو شعر نه راتیر شوو، لنډې کیسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کیسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. ځکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوی دی او د شعر له اسمانه یې د لنډې کیسې میدان ته رادانګلي دي. کوښښ یې کړی دی چې د پښتو ادب لمنه په " نامريي ځواک" نوره هم پسې ښکلي کړي.

عابد په پښتو ادب او په تیره بیا د بري پښتونخوا په هاغه شاعرانو او لیکوالانو کې شمار دی چې د هجرت په چاپریال کې یې شعرونه او کیسې لیکلي دي. او په اسانه یې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر یم او نه لیکوال، خو دومره باید ووایم چې لنډې کیسې په پوره لیوالتیا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځایه چې ما ته مالومه ده د لنډې کیسې سرلیک باید په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به یې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تیره بیا د کتاب نوم خو باید چې ډېر جذاب او په زړه پورې وی. زما په نظر که کوم بل ښه نوم یې ورته غوره کړی وای بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځينې دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. كه لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به ګورو چې په ميلونونو وګړي د لنډې کيسې او ناول لوستونکي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلکې عام وګړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو کې ناول او ياهم لنډې کيسې لولي.

د عابد نامرئي ځواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې کيسې يې په کې راټولې کړي دي چې د لنډې کيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په کيسو خپل نظر په لاندې ډول کاږم

د " ميا صاحب" کيسه کې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په ګرځوني کې د مجاهدينو راوتل، په کمې ډکې کې د عسکرو برچه پک دريدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. کيسه په زړه پورې ده.

"په کړس کړس مو وخندل" کيسه کې عبدل ماما د جلال آباددی او په بدلمنو کوڅو ګرځي. څومره به ښه وای كه عابد صاحب دا کوڅې په سمه توګه راپيژاندلای وای. ځکه چې اوس به هغه کوڅې نه وي او يا به ما غوندې ډېرو مسافرو نه وي ليدلې.کاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورګري په خلاص مټ کړای وای.

له دې پرته " شکست" مبارکه شپه" د قربانۍ چمړې" قيمتي وينه" ياهو. کام" دا ټولې کيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليکل شوي دي. که عابد په دې کيسو کې هم په ښه توګه د پيښور انځورګري کړې وه، مثلاً د پيښور د ختو کورونه، د چکړو نه ډکې کوڅې په شاډنډ کې د ميښو کتارونه لکه د روسانو د شوبلو کاروان، د ريکشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل کاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د کيسو خوند به يې يو په دوه شوی وای .

د " ښاپيرۍ اوديو" کيسه که لږه غځيدلې وای نو کيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو کيسو کې کرکټرونه پر ځای کارولي دي. هر کرکټر ته يې ژبه ورکړې ده. يوه يادونه بايد وکړم چې عابد ځينې کرکټرونه په اردو وزمه انګليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس کې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليکلي وو. ځکه چې هغوو لوستونکو ته به په کې ستونزې نه وې څوک چې په اردو وزمه انګليسي نه پوهيږي.

په اخيره کې عابد صاحب ته د دې ټولګې په چاپولو مبارکي ورکوم او هيله لرم چې په راتلونکي کې به تر دې لا ښې لنډې کيسې وليکي.

سليم حيات غربي لندن ٢٠٠٤/٢/ ٢٥

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ صاحب

سره له دې چې ډیره بریت یې پاك خریېل خودمحلې خلکوبه شیخ صاحب باله. ده دشیخ جنرل سټورپه نوم په محله کې ترهرچاغټ دوکان درلوده. ددوکان په سریې ځان ته داوسیدومناسب کورجوړکړی وچې دی اودده ښځه پکې استوګن وو. شیخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوکان ته یې دوه تنه شاګردان نیولي وو. هغه دمحلې له خلکوسره جوړتازه په ورین تندي کوله خودمحلې دخلکوپه دې ښه نه ایسیده چې شوم سړی و. تنخوادارو ته به یې ترتنخواپه پورهم سودا ورکوله. که پوره وړي به په ټاکلي نیټه پورپرې نه کړ، نودشیخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره وړي نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به یې سودوتاړه. پوره وړی به مجبورو، که په دې تنخواکې نه و، نوبلې ته خوبه یې خامخا پوروړپې کړی و .

شیخ صاحب د پریم چند هندو زوی و. پلاربه یې په همدې دوکان کې تیل مالګه خرڅوله. په دوکان کې څوزاړه ټیمان او شکورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسین لوښـي به یې اخیستل او خرڅول. په پورتنۍ الماری کې یومنګی، یوه کوزه او یو چیلمچي د هغه د وخت یادګار وو. شیخ صاحب به دپنځه شپږ کلونوو، چې مور یې مړه شوه اوداوس چې د پیرصاحب د کور تر شا د شیخ صاحب کوارټرې دي، دا پخوا لوی میدانی و، چې په همدې میداني کې یې وسوځوله.

شیخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به یې په دوکان کې پوره لاس کوو. د ماشومتوبه یې ځیرك اموخته کړی و. دهندوستان دتقسیم په وخت شیخ صاحب پوره زلمی شوی و. خط اوبریت یې راغلي وو. دملا نه به یې یوه چاړه ترله اولاس کې به یې کړۍ اچولې وه. دپاکستان دجوړیدو نه لږه موده وروسته یې پلارمړ شو او شیخ صاحب یوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ کرکه سیواشوې وه. څوك هندوستان ته لاړل او څوك پاکستاني شول. شیخ صاحب هم ایمان راوړ. نوریې نوسیالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوکسانو کې چې دشیخ ورسره رقابت و یوهم پیرصاحب و. پیرصاحب هم په ټوله محله کې پیژندلی شوی سړی و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پیسې یې راټولې کړې وې دپراخه انګړخام کوریې درلود. په یوه کونج کې یې دوه کوټې وې چې په یوه کوټه کې به پیرصاحب استراحت کاوه او په بله کې به یې عقیدتمندو ته تاویزونه ورکول. دانګړ په منځ کې یې دتوت یوه ونه ولاړه وه چې سیوري ته به یې پنځه شپږ تنه خاص خاص مریدان هروخت ناست وو. دشیخ صاحب سره یې په دې نه لګیده چې دده په باب به یې زهرجنې خبرې کولې. که څوك به دلرې ځایه دپیرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به یې دشیخ صاحب نه پوښتنه وکړه شیخ صاحب به ورته وویل :

هغه جعلي پیر! هغه فراډي! وروره که پیسې درباندې زیاتې شوي وي، چیرته خوار غریب سره مرسته وکړه، خو د دې فراډي پیر په دام کې ځان مه ګیروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب به همیشه د محلې سپین ږیرو ته د شیخ صاحب نه دا ګیله کوله چې عقیدتمندان یې له لارې ستنوي. او دا به یې هم ویلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاویزونه هم کړي دي او دا هر څه یې د ده د تاویزونو له برکته پیدا کړي دي.

په پیل کې د پیر صاحب او د شیخ صاحب په اختلاف څوك نه رسیدل، خو یوه ورځ چې شیخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وویل:

"ډیر ښه مارکیټ په کې جوړیدی شي، خو دا پیرګوټې یې په هیڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان لیږلي دي، خو دا پیرګوټې ورته غا ړه نه ږدي.

پیر صاحب چې په دې پوه شو، چې شیخ صاحب ترینه نه اوړي، نو د دوه تنو مریدانو په لاس یې د شیخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شیخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو یې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قیمتي څیزونه یې له خرڅلاوه ایستلي دي. په دې ورځ شیخ صاحب چاته څه ونه ویل. بله ورځ چې مږو خپل فعالیت لا تند کړی و، نو د شیخ صاحب فریاد ټولې محلې ته ورسیده. پیر صاحب راغی او شیخ صاحب ته یې وویل:

"شیخ صاحب، په دوکان کې دې یوه توره پیشو وساته، د مږو به بیا مخ هم و نه وینې. خو دا یوه خبره ښه په غور واوره چې په خیټه به یې مړه ساتې. پیشو چې په خیټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شیخ صاحب د پیر صاحب مشوره خوښه کړه. یوه توره پیشو یې راوړه او په دوکان کې یې خوشې کړه. تیر ماخوستن یې په یوه کاسه کې نیم غوښن هډوکي راوړه او پیشو ته یې مخې ته کیښودل. دوکان یې وتاړه او نیغ کور ته وخوت.

شیخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چایو له پیالې نه یې په مزه مزه یو یو غړپ کاوه چې ناڅاپه یې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نیغ پورته شو، د کوټې کړکۍ یې خلاصه کړه، سر یې ور وایست او د دوکان پورو دروازو ته یې وکتل. قلفونه یې له نظره تیر کړل، چې په دې کې بیا د د لوښو د جنګیدا غږونه پورته شول. شیخ صاحب په یوه منډه له کوره ووت او چیغې یې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. یه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شیبه کې د محلې ټول خلك د شیخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شیخ صاحب فریاد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګیدا آوازونه واوریدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شیخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورنږدې شول او وار په وار یې د وره په چول کې ولیدل. په دوکان کې یو مسین منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څیر له الماریو سره لګیږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شیخ صاحب چې دا حال ولید، سرہ لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود یې لکه د پاڼې رپیده، هغو دوو تنو په تعجب سره یو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پیدا شو ډېر په دې عقیده وو چې سړی سود خور دی، نه به یې دا دنیا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي رواني وې، چې پیر صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چیلم له سرې نه پوره نیم ګز لمبه ایستلي وي او له سترګو نه یې د اور سیندونه لاري کوي، ویې ویل:

"شیخ صاحب ! بیا څه پیښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شیخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګیدا غږونه راغلل. شیخ صاحب وویل:

پیر صاحب! خدای پوهیږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پیر صاحب وویل: اخر څه خبره ده؟

شیخ صاحب وویل: نه پوهیږم، خو هغه مسین منګی په دوکان کې کونج په کونج لګیږي او له الماریو نه سامان غورځوي.

_د خدای بنده، وخت ناوخت څه خیر خیرات وباسه، ټول عمر دې په شومتیا کې تیر کړو. څه خو د الله باچا د درویشانو خیال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتیجه ده، په دوکان دې د توري بلا سیوري شوی دی.

_پیر صاحب هر څه چې کیږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو څومره ژر چې کیږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

_خلاص به شې، خلاص به شې، خو،

_د (خو) ځای دې په کې نه پریږدم. پیر صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پیر صاحب په داسې حال کې چې وریځې یې نیمایي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو یې شیخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور یې درانه درانه قدمونه واخیستل. څنګه یې چې د دوکان ور نیم کښوکړ، منګی راغی او د پیرصاحب په سینه مزبوت ولګیده. پیرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پریوت او د منګي له خولې نه یوه توره پیشو په کراره راووته او په یوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شیخ صاحب وویل:

"ما به تاسې ته نه ویل چې دا جعلي پیر دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جیبونه په چل ول تشوي، دا پیر نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته یوه خوله شو او له دې محلې نه یې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر یم چې په دوه چنده قیمت یې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو لیدل چې په منګي کې پیشو ننوتې وه او ده لا څه څه ویل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب چې د شیخ صاحب خبرې په سړه سینه واوریدې، نو د حق یاهو نارې یې له خولې وایستلې او ویې ویل :

"شیخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پیشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پیشو کې هم څه ننوتي وو.

د شیخ صاحب سر چې د پیر صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې یې پر ځمکه وګنډلې او غوږونه یې بوخ ونیول چې په دې کې پرې پیر صاحب ورغږ کړ:

_شیخ صاحب! ګوره چې زما شیریني دې له یاده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته یې چې د محلې په بازار ګوټې کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندویه ټولنې ځیني غړیو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټې کې یې له یوه سر نه تر بل سر پورې په دیوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټریننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګیږي او خپله اسلامي فریضه ادا کړي. دغه راز یې په پاڼو کې د مجاهدینو دیوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندویه ټولنې په ملتیا په محله کې کور په کور وګرځیدل او له مجاهدینو سره د مرستې غوښتنې یې وکړې. زموږ په محله کې چې زیاتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځینو ځوانانو ټره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټریننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو په کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټریننګ په لست کې یې نومونه ثبت کړل. او وعده یې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټریننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسیده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضیت خبرې کولې . د خبرو په ترڅ کې یې وویل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه یې په عملي جهاد کې د برخې اخیستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدینو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسیده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډیره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې لیدل کیده. هر وخت به په کې د چایو پریماني وه. څوك به په چایو جوړلو بوخت وو او چا به میلمنو ته د چایو پیالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدینو د محلې په ټول بازار کې بینرې وځړولې. په بینرو لیکل شوي وو:

))قربانی کی کهالین کشمیري مجاهدوکو عطافرماین.

اپناعطیات اورقرباني کی کهالین اپنا علا قی مین جامع مسجد کی سامنی دفتر مین جمع کراین . شکریه((.

منجانب : تنظیم المجاهدین کشمیري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بینرې ولیدې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې په قهراوغضب یې بینروته وکتل او له ځانه سره وګونیده دمجاهدینو په دفتر بې له سلامه تیرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسیده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نیمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسیدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صيب دقربانۍ په فلسفه اومسايلو خبرې کولې. وخت داتوبجو نه په تيريدو و. دزياترو خلکو نظرونه په هغه ديوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګيدلی و اوپه سواليه انداز به يې دامام صيب په لورکتل. چې په دې وخت کې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب کړه ويې ويل:

په کتاب کې راغلي دي چې وږي وي راشي کيني په بلۍ ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نوای مومنانوورونو! ورکړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبياوو کرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساکينو ته. اوورکړئ چمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې کتابونه دفقې اوعلم ددين خپل .

امام صاحب لږه شيبه چوپ پاتې شو په مقتديانو يې ښکته پورته نظر واچاوه اوزياته يې کړه:

اوريدلي مې دي چې شته ځينې کسان چې نه و باسي چمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې کوي ترينه وړی په واسطه دپاکي ياچړې ! نوای مومنانو ورونو نه کيږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ چمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پيداشوي دي ځينې خلك چې په نوم دکشميري مجاهدينو ټولوي چمړې دقربانۍ اوګرځوي يې ذريعه دمعاش خپل. نوای مومنانو ورونو ! ورنه کړئ داسې خلکوته چمړې دقربانۍ چې نه کيږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالی کې .

امام صاحب به لا نورهم څه ويل، خو دساعت ستن اته نيمو ته رسيدلې وه. د مقتديانو دصبر پيمانه لبريزه شوې وه، د وروسته نه خلکو په صفونو جوړولو پيل وکړ. امام صيب مجبوراًً دلوی اختر دلما نځه نيت تازه کړ. لمونځ اداشو ، خطبه وويل شوه، په مسجد کې داختر دمبارکيو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګوڼې نه راوايست ، په کوڅه کې دمجاهدينو بينرې همغسې ځړيدلې خو دفتر ته يې غټ کولپ لګيدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي میلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شرق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څېړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلې دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښـتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډېرې تونده له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوك ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع يې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر کوره په سپور او پلې مزل له سره پوه شوی نه و. چې په کور ستړی ستومانه ننوت، نو له ورايه يې مشر زوی ورته سلام وکړ او په خوشحالې يې ورته يو سرخلاصی ليك ورکړ. ليك په اردو ژبه و. ژباړه

کمال صاحب! سلامونه، څرنګه چې د کلنۍ ازموينې نتيجه اعلان شوې ده، له نيکه مرغه کامران د ټول ښوونځي د شاګردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولګي نه فارغ شوی دی، چې تاسې ته مبارکي وايو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځی د نرسرۍ نه تر پنځم ټولګي پورې دی او هر کال موږ له پنځم ټولګي څخه د ممتاز شاګرد د برياليتوب په وياړ يو شاندار پروګرام جوړوو، چې دا نيکمرغي ستاسې د زوی (کامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروګرام کې د خصوصي ميلمه په توګه سبا سهار انشاالله په اتو بجو ګډون کوئ، مننه.

د ليك په لوستلو د کمال صاحب وښکي و غځېدل، زوی يې په غېږ کې ونيوه، په دواړو رخسارونو يې ښکل کړ او د لسو روپو نوټ يې ورته په ګوتو کې کېښود.

کمال صاحب چې څو شيبې له مخه تك تور ګرځېدلی و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره يې ټوکې ټکالې پيل کړې او د ماښام ډوډۍ يې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په کټ کې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع يې يو ځل بيا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هيوادوالو په حال يې افسوس وکړ چې په پرديو ټولنو کې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل کوي. د ذهن په پرده يې د فلم د صحنو په څير ډېر ياران يو، يو تر نظره تيرېدل چې دی يې له کلونو، کلونو راهيسې د ليدو په طمعه و، هغوی ټول ورته پرديې ښکاره شول، په خپل ژوند يې فخر وکړ او له ځانه سره يې وويل:

شکر دی خدايه! که په خپل هيواد نه يو، نو د هيواد د ځمکې په سر خو آسمان وينو، دا ګوره په آسمان کې د ستورو نغری، دا پريونې او داد ستورو کټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې ليدل، کټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شکر دی چې کله ناکله راباندې د وطن ليونی او مست باد هم ولګي، په ايمان چې زړه مې پرې ښه شي.

کمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره کوله، چې خوب په خپله غېږ کې ونيوه.

سهار چې له خوبه پاڅيده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترينه هيره شوې وه. د کامران پروګرام ورياد شو. زر زر يې ولمبل، په ولاړه ولاړه يې يوه پياله چای وڅښلې، د کامران د ښوونځي په لور وخوځيده او چې څنګه د ښوونځي په کوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپيکرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

ګلالیو ماشومانو! څرنګه چې د کامران د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو، موږ سره په دې پروګرام کې د کامران پلار (کمال صاحب) خصوصي ميلمه دی، خو تر اوسه يې تشريف نه دی راوړی، کله يې چې تشريف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدير صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په پړقا کې ستيج ته تشريف راوړي او د رياست په چوکۍ کيني.

د پروګرام پيل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرټيم پاتې شوی دی او نن يې مورډ او تاسې د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو. ستاسې د لاسونو په پړقا کې تشريف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسيدلی و، د لاسونوپړقا چې لږه غلې شوه، نو د کامران په خواږه ترنم قومي ترانه پيل شوه چې ويل يې:

پاك سر زمين شاد باد

کشورحسين...

2002/ 02/ 28

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړدې- نړدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

"اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی" .

بل وویل:

"لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د څمکې تناوونه"

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوڅو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار ګیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بنادئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پېدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایږو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګونډې سپی دا پیشنګوری خوري، څمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګونډې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لړه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې ځارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زمونږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منني په ترخ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زړه منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نوموړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستې او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډپلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله منته کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلي دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ منه چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې ورينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټه

په کار خو دا وو چې له څو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګېده چې تر اوسه مې د دين له حکمونو څخه يو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له يوې مخې غلط ويلو. له سه روزې نه پس مې د تبليغ سره مينه پيدا شوه. له تبليغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

يوه ورځ چې د مخه را ته د مازيګر له لمانځه نه پس د اعلان ويل شوي وو، په ډېر جرئت مې وويل:

-دوستانو او مشرانو، يو ضروري اعلان واورئ. زموږ او ستاسې کاميابي په دين کې ده. دين به په موږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به يو ورور د ايمان او يقين خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کېنئ ، الله تعالی به ډېر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډېره طمعه پيدا شوه. د دعا نه پس د خدای وليان راټول شول او يو ورور پورته شو او په ايمان او يقين يې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او يو کس به ليکلې. يو کس پورته شو، خپل نوم يې واخيسته او په روانه هفته کې يې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د يوې مياشتې اراده يې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: وليکه، کرامت څلور مياشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبليغي يارانو راته له نيك عمل سره د توفيق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځينو خو راته په ملا د شاباسي ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خويندې يو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غياب کې د بچو خواريدل مخې ته کول، ورونو به مې کورني مسووليتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راڅخه بيخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسيده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو مياشتو په اراده ووتم. تشکيل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب ليرې پرتې سيمې او لويو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تليفون اخيسته چې بلا پيسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نيغ نيغ کيدل.

هغه وخت هم راورسيده چې څلور مياشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډېره خوشحاله وه. څو ورځې خو يې د يوه ميلمه په څېر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مينه ښودله، هر چا به په امير صاحب بللم او که رښتيا درته ووايم په ما به د امير صاحب غږ ډېر ښه لګېده. يوه شي ته چې ځوريدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډېر بېسره شوی و او وړې لور خو مې له سره نه پیژندم. نو ځنګه به یې پیژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډېره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډېر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوځې ته ارتوي. ته لا ځنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وي، سي، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، ځوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او رښتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهري نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وایي.

/ 199912/03

پیښورر لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپیرۍ او دیو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه یې تخیل غزونې وکړې، له زړه نه یې نرۍ څړیکه پورته شوه او څنګه چې یې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پولیسو نه پرې یوه غږ وکړ:

ـدې خوا راشه! دا کنځلې دې څنګه وکړې؟

ـکنځلې خو مې نه دي کړي تاڼیدار صاحب.

ـچې کنځلې دې نه کولې، نو بیا دې د سودایانو په څیر له ځانه سره څه اوتې بوتې ویلې؟

ـاوتې بوتې خو مې نه دي ویلي تاڼیدار صاحب.

ـاخر څه بکواس دې کولو، شابه ووایه که نه چمړه درنه وباسم.

ـهسې ما ویل ښاپیرۍ یو څه راوړي وو، خو د دیو بوږنوونکی غږ یې چې واوریده، نو په یوه ترپ کې یې ښنې وایستې.

ـغلی شه، د خان بچیه. په ویښه خوبونه ګورې او هغه هم د دیوانو او ښاپیرو، چرسي خو به نه یې؟

ـنه قربان.

ـدا قربان دې د چرسیانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې یې بند کړئ .

2001/ 04/ 12پیښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بیګا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که یوه سترګه خوب یې کړی وي. نن یې له سهاره مازیګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د میاشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړۍ به یې ساعت ته کتل، کله به یې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا ځیده او بې مقصده به یې داسې ګړندي ګامونه واخیستل، لکه له کوم چا نه چې غل جیب وهلی وي .

شهسوار له یوې میاشتې راهیسې په انټرنیټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پیل کې یې له انټرنیټ سره دومره مینه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کیده. ماته کوډه انګریزي یې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله یې تر ګودره رسولی شوه.

تیره ورځ چې شهسوار په انټرنیټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه یې ولیدل چې په اصطلاح په لین کې وو. یو یو یې له نظره تیر کړ، د نرګس په نوم یې زړه اوبه وڅښلې، موس یې د نرګس په نوم کلیك کړ، لږه شیبه وروسته د نرګس وینډو پرانیستل شو او له واره یې ورته ولیکل:

ــسلام نرګس.

ــوالیکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ــبخښه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار یم، څو کلنه یې؟

ــکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ویشت او درویشت کلونو تر منځه یم، ته څوکلن یې؟

ــزه به د 2002 م کال د اپریل په لومړۍ نیټه پنځه ویشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ــرښتیا درته ووایم.

ــکه پول را سره ونه کړې، نو رښتیا به راته ووایې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پیدا یې.

ــښه، نو چې رښتیا را باندې وایې، نو ما واده کړی دی.

ــمیرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_هو، ډېره ښکلې ده.

_سواد لري؟

_هو، د پيښوريانو په اصطلاح ميټرك پاس ده.

_له تا سره مينه لري؟

_هو، له حده زياته.

_او ته له هغې سره مينه لرې؟

_متاسفانه د ښکلي صورت او نيك سيرت سره- سره کابو دا څلورمه مياشت ده، چې هيڅ مې په زړه کې دهغې مينه ځای نه نيسي.

_دا ولې؟

_نه پوهيږم، خو دومره ويلی شم چې د زړه بيله دنيا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټينگ کې اخته يم، ستا مينه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

_تا زه ليدلې يم؟

_نه، د سر په سترگو خو مې نه يې ليدلې، خو د زړه په سترگو دې وينم او ښکلا ته دې حيرت وړی يم.

_ته خو ليونی نه يې؟

_نه گرانې، خو مينه ضرور ليونۍ وي.

رښتيا تا خو دا ونه ويل چې تعليم دې څومره دی!؟

_زه هم په اصطلاح ميټرك پاس يم.

_چيرته اوسيږې؟

_همدلته، په پيښور کې.

_ته واده شوې يې؟

_هو، دا څويمه مياشت ده چې واده کړې يم.

_خاوند دې څنگه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـخاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

ـله خاوند سره دې مينه لرې؟

ـبې اندازې مينه ورسره لرم.

ـاو هغه له تا سره مينه لري؟

ـنه خير، له ډېرو کوښښونو سره- سره ونه توانيدم چې په زړه کې يې ځای پيدا کړم.

ـخاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پرېښتې سره مينه نه کوي.

ـشهسوار خانه، زما وخت په پوره کيدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

ـپرېښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته وليکم، دادی زه خپل عکس درليږم او له تا نه هيله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راوليږې.

ـسمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

ـد خدای په امان، پرېښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د ياهو په ميسنجر کې له ځانه سره ونيوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلي وخت انټرنيټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ يې خپل اميل چيك کړ، ويې ليدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ يې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کليک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله يې سترګې ولګېدې

My Dear Frend This Picture for u. تر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلايي ويښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د يوې حياناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځېږي. د شهسوار له خولې ناخوداګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتيا هم پرېښته ده،. دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده ليدلې. چې عکس يې رالېږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړېږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل ميسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاين و ه. پيغام يې ورته وليږه، د عکس د رسيدو يې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره يې د چټينګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه ميسنجر خلاص کړ ويې ليدل چې نرګس په لاين کې ده. موس يې پرې کليك کړ او له واره يې ورته وليکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــپريښتې سلام.

ــواليکم سلام شهسواره.

ــد عکس را ليږلو دې يوه دنيا مننه، واقعاً ډېره ښکلې يې او که مبالغه يې و نه ګڼې نو زه خو يې د ښکلا تکميل بولم.

ــشهسواره، زه خو د ښکلا په تکميل عقيده نه لرم.

ــد ښکلا په تکميل به دې عقيده پيدا شي، خو که يو ځل دې پر چا زړه وبايله.

ــکه درته ووايم چې ما هم زړه بايللی، نو ته به باور وکړې؟

ــځنګه به باور نه کوم، ته خو پريښته يې او پريښتې خو دروغ نه وايي. خو دا راته ووايه چې هغه نيکمرغه انسان څوك دی چې پريښتې پرې زړه بايللی دی؟

ــهغه نيکمرغه انسان ته يې.

ــدا څه وايې، داسې به نه وي!!

ــهمداسې ده.

ــنه، نه داسې مه وايه. ژر شه ووايه چې ما ټوکې کړي دي، که نه زه به له ډېرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ــنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ــښه دا راته ووايه چې څنګه کيدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووينو!؟

ــځنګه چې ستا خوښه وي، خو له يوې خبرې نه ويريږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا ميرمن خبره شي، نو بيا درته څه جنجال پيښ نه شي.

ــته د دې خبرې هيڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبريږي نه او که خبره هم شي، زه يې دومره په کيسه کې نه يم.

ــښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به ووينو.

ــزه خو وايم چې همدا نن په همدې شيبه مو سره ليدلی وی.

ــنه ګرانه، اوس خو نه کيږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووينو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـسمه ده، سبا ته د مازیگر په ځلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان درورسوم . او رښتیا ښنګه به سره پیژنو؟

ـاسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

ـنه ګرانې، تورې جامې مې هیڅ نه خوښیږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زیات بدې شي.

ـښه نو ته ووایه چې ښنګه جامې واغوندم؟

ـهر ښنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څیر دې یوه زیړه لوپټه له غاړې تاوه کړې وي او بې لستوڼو کمیس دې په تن وي، نو پیژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

ـبلکل سمه ده، تر سبا مازیګره پورې د خدای په امان، ستا پرینښته.

ـد خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره ځلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځیده. باغ ته چې ورسیده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقیقې تیرې وې. سم له واره یې د باغ جنوبي لور ته حرکت پیل کړ. له لیرې یې ولیدل چې یوه سر لوڅې انجلۍ چې زیړه لوپټه یې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر ښنګ ولاړه ده او یو سور ګلاب یې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره یې پرې غږ وکړ چې پرینښتې!

جینۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله میرمن دومره بې حجابه ولیده، نو له پښو نه یې ځمکه وتښتیده.

عرفان کلتوري مرکز، پیښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمان دی ایمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پیښور کې اوسیده، ګوښی د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګرندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پرېښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپړسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library